

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Eventyr, fortalte for Børn.Første Samling. Tredie Hefte. 1837.

Citation: Andersen, H. C.: "Eventyr, fortalte for Børn.Første Samling. Tredie Hefte. 1837.", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 85. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr01val-shoot-workid67529/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. I kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Eventyr, fortalte for Børn.

Første Samling. Tredie Hefte.

1837.

EB 3-37 (*Bibl. 263*) udkom 7.4.1837 og indeholder: 1-4 som EB 1-35 [*L-IV*], blot med angivelsen Tredie Hefte og året 1837. 5-50 tekst, 51 Indhold, 52-64 blank.
EB 3-40 indeholder: 1 Eventyr for Børn, 2 blank, 3 Eventyr, fortalte for Børn af H. C. Andersen. Første Blads tredie Hefte. Andet Oplag. Kjøbenhavn. Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel. Trykt hos Bianco Luno. 1846.
4 blank. 5-64 som EB 3-37.

Den lille Havfrue.

[5] Langt ude i Havet er Vandet saa blaat, som Bladene paa den
deiligste Kornblomst og saa klart, som det reneste Glas, men
det er meget dybt, dybere end noget Ankertoug naaer, mange
5 Kirketsærne maatte stilles ovenpaa hinanden, for at række fra
Bunden op over Vandet. Dernede boe Havfolkene.

Nu maa man slet ikke troe, at der kun er den nøgne hvide
Sandbund; nei, der voxe de forunderligste Træer og Planter,
som ere saa smidige i Stilk og Blade, at de ved den mindste
10 Bevægelse af Vandet røre sig, ligesom om de vare levende. Alle
Fiskene, smaae og store, smutte imellem Grenene, ligesom her-
[6] oppe Fuglene i Luften. Paa det allerdybeste Sted ligger Hav-
kongens Slot, Murene ere af Coraller og de lange spidse Vinduer
af det allerklarreste Rav, men Tuget er Muslingskaller, der aabne
15 og lukke sig, eftersom Vandet gaaer; det seer deiligt ud; thi i
hver ligge straalende Perler, een eneste vilde være stor Stads i
en Dronnings Krone.

Havkongen dernede havde i mange Aar været Enkemand,
men hans gamle Moder holdt Hus for ham, hun var en klog
20 Kone, men stolt af sin Adel, derfor gik hun med tolv Østers paa
Halen, de andre Fornemme maatte kun bære sex. — Ellers for-
tjente hun megen Roes, især fordi hun holdt saa meget af de
smaa Havprindsesser, hendes Sønnedøttre. De vare 6 deilige
Børn, men den yngste var den smukkeste af dem allesammen,
25 hendes Hud var saa klar og sikjer som et Rosenblad, hendes

m *H. C. Andersens Hus, Odense. (Kgl. Bibl. MS phot. 63, 8°). 17 bl. concept,*
i samme hæfte som, *fig. eventyr. Facs. udg.: Manuskripter i H. C. Andersens*
Hus, Odense, III 1951.

A EB 3-37 s. 5-61 (*Bibl. 304*). A² EB 8-46.

B EP-50 s. 165-98 m. 4 ill., deraf 2 på inlæstis blade. B² EP-54.

C SS 19-55 s. 124-48.

D EHP 1-65 s. 100-54 m. 4 ill.

23 6] sex C.

Øine saa blaas, som den dybeste Sjø, men ligesom alle de andre havde hun ingen Fødder, Kroppen endte i en Fiskehale.

Hele den lange Dag kunde de lege rede i Slottet, i de store Sale, hvor levende Blomster voxte ud af Væggene. De store [7] Rav-Vinduer blev lukkede op, og saa svømmede Fiskene ind 8 til dem, ligesom hos os Svalerne flyve ind, naar vi lukke op, men Fiskene svømmede lige hen til de smaa Prindsesser, spiste af deres Haand og lode sig klappe.

Udenfor Slottet var en stor Have med ildrøde og mørkeblaa Træer, Frugterne straalede som Guld, og Blomsterne som en 10 brændende Ild, i det de altid bevægede Stilk og Blade. Jorden selv var det fineste Sand, men blaas, som Svovl-Lue. Over det Hele dernede laas et forunderligt blaas Skjær, man skulde snarere troe, at man stod høit oppe i Luften og kun saae Himmel over og under sig, end at man var paa Havets Bund. I 15 Blikstille kunde man øine Solen, den syntes en Purpur-Blomst, fra hvis Bøger det hele Lys udstrømmede.

Hver af de smaa Prindsesser havde sin lille Plet i Haven, hvor hun kunde grave og plante, som hun selv vilde; een gav sin Blomsterplet Skikkelse af en Hvalfisk, en anden syntes bedre [8] om, at hendes lignede en lille Havfrue, men den yngste gjorde sin ganske rund ligesom Solen, og havde kun Blomster, der skinnede røde som den. Hun var et underligt Barn, stille og eftertænksum, og naar de andre Søstre pyntede op med de forunderligste Ting de havde faaet fra strandede Skibe, vilde 25 hun kun, foruden de rosenrøde Blomster, som lignede Solen der høit oppe, have en smuk Marmorstøtte, en deilig Dreng var det, hugget ud af den hvide, klare Steen og ved Stranding kommet ned paa Havbunden. Hun plantede ved Støtten en rosenrød Grædeplil, den voxte herligt, og hang med sine friske Grene 30 udover den, ned mod den blaas Sandbund, hvor Skyggen viste sig violet og var i Bevægelse, ligesom Grenene; det saae ud, som om Top og Rødder legede at kysse hinanden.

Ingen Glæde var hende større, end at høre om Menneskeverdenen derovenfor; den gamle Bedstemoder maatte fortælle 35 alt det hun vidste om Skibe og Byer, Mennesker og Dyr, især [9] syntes det hende forunderligt deiligt, at oppe paa Jorden duftede Blomsterne, det gjorde ikke de paa Havets Bund, og at Skovene vare grønne og de Fisk, som der saaes mellem Grenene, kunde synge saa høit og deiligt, saa det var en Lyst; det var de 40

smaa Fugle, som Bedstemoderen kaldte Fisk, for ellers kunde de ikke forstaae hende, da de ikke havde seet en Fugl.

»Naar I fylde Eders 15 Aar,« sagde Bedstemoderen, »saa skulle I faae Lov til at dykke op af Havet, sidde i Maaneskin paa Klipperne og see de store Skibe, som seile forbi, Skove og Byer skulle I see!« I Aaret, som kom, var den ene af Søstrene 15 Aar, men de andre, — ja den ene var et Aar yngre end den anden, den yngste af dem havde altsaa endnu hele fem Aar før hun turde komme op fra Havets Bund og see, hvorledes det saae ud hos os. Men den ene lovede den anden at fortælle, hvad hun havde seet og fundet deiligst den første Dag; thi deres Bedstemoder fortalte dem ikke nok, der var saa meget de maatte have Besked om.

Ingen var saa længselsfuld, som den yngste, just hun, som havde længst Tid at vente og som var saa stille og tankefuld. Mangen Nat stod hun ved det aabne Vindue og saae op igjennem det mørkeblaa Vand, hvor Fiskene sloge med deres Finner og Hale. Maane og Stjerner kunde hun see, rigtignok skinrede de ganske blege, men gjennem Vandet saae de meget større ud end for vore Øine; gled der da ligesom en sort Sky hen under dem, da vidste hun, at det enten var en Hvalfisk, som svømmede over hende, eller ogsaa et Skib med mange Mennesker; de tænkte vist ikke paa, at en deilig lille Havfrue stod nedenfor og rakte sine hvide Hænder op imod Kjølens.

Nu var da den ældste Prindsesse 15 Aar og turde stige op over Havfladen.

Da hun kom tilbage, havde hun hundrede Ting at fortælle, men det deiligste, sagde hun, var at ligge i Maaneskin paa en Sandbanke i den rolige Sjø, og see tæt ved Kysten den store Stad, hvor Lysene blinkede, ligesom hundrede Stjerner, høre Musikken og den Larm og Støj af Vogne og Mennesker, see de mange Kirketaarne og Spiir, og høre hvor Klokkerne ringede; just fordi hun ikke kunde komme derop, længtes hun allermeest efter Alt dette.

O! hvor hørte ikke den yngste Søster efter, og naar hun siden om Aftenen stod ved det aabne Vindue og saae op igjennem det mørkeblaa Vand, tænkte hun paa den store Stad med al den Larm og Støj, og da syntes hun at kunne høre Kirkeklokkerne ringe ned til sig.

3 15] sexten m her og andetsteds, 15 A-B², femten C. — * sagde B., *] ** mgl. A.
6 15] femten C. 23 vist] vidst mA, vist A². 25 15] femten C.

Aaret efter fik den anden Søster Lov til at stige op gjennem Vandet og svømme hvorhen hun vilde. Hun dykkede op, just i det Solen gik ned, og det Syn fandt hun var det deiligste. Hele Himlen havde seet ud som Guld, sagde hun, og Skyerne, ja, deres Deilighed kunde hun ikke nok beskrive! røde og violette 5 havde de seilet hen over hende, men langt hurtigere, end de, fløj, som et langt hvidt Slør, en Flok af vilde Svaner hen over Vandet hvor Solen stod; hun svømmede henimod den, men den [12] sank og Rosenskjæret slukkedes paa Havfladen og Skyerne.

Aaret efter kom den tredje Søster derop, hun var der dristig- 10 ste af dem Alle, derfor svømmede hun op ad en bred Flod, der løb ud i Havet. Deilige grønne Høie med Viinranker saae hun, Slotte og Gaarde tittede frem mellem prægtige Skove; hun hørte, hvor alle Fuglene sang og Solen skinnede saa varmt, at hun tidt maatte dykke under Vandet, for at kjøle sit brændende 15 Ansigt. I en lille Bugt traf hun en heel Flok smaa Menneskebørn; ganske nøgne løb de og plaskede i Vandet, hun vilde lege med dem, men de løbe forskrækkede deres Vei, og der kom et lille sort Dyr, det var en Hund, men hun havde aldrig før seet en Hund, den gjæde saa forskrækkeligt af hende, at hun blev 20 angst og søgte ud i den saabne Sjø, men aldrig kunde hun glemme de prægtige Skove, de grønne Høie og de nydelige Børn, som kunde svømme paa Vandet, skjøndt de ingen Fiskehale havde.

Den fjerde Søster var ikke saa dristig, hun blev midt ude [13] paa det vilde Hav, og fortalte, at der var just det deiligste; man saae mange Mile bort rundt omkring sig, og Himlen ovenover stod ligesom en stor Glasklokke. Skibe havde hun seet, men langt borte, de saae ud som Strandmaager, de morsomme Delphiner havde slaaet Kolbøtter, og de store Hvalfiske havde 30 sprøjtet Vand op af deres Næseboer, saa at det havde seet ud, som hundrede Vandspring rundt om.

Nu kom Touren til den femte Søster; hendes Gæburtstag var just om Vinteren og derfor saae hun, hvad de andre ikke havde seet første Gang. Søen tog sig ganske grøn ud og rundt om 35 svømmede der store Isbjerge, hvert saae ud som en Perle, sagde hun, og var dog langt større end de Kirketaarne, Menneskene byggede. I de forunderligste Skikkelser viste de sig og glimrede som Diamanter. Hun havde sat sig paa et af de største og alle Seilere krydsede forskrækkede neden om, hvor hun sad og lod 40

12 ud [i] i A¹. 21 angst] angst C. 28 en stor] en U, en stor D. 38 Gæburtstag] Fødselsdag D. 34 just] netop D.

Blæsten flyve med sit lange Haar; men ud paa Aftenen blev
[14] Himlen overtrukket med Skyer, det lynede og tordnede, medens
den sorte Sølftede de store Iisblokke høit op og lod dem skinne
ved de røde Lyn. Paa alle Skibe tog man Seilene ind, der var en
5 Angst og Gru, men hun sad rolig paa sit svømmende Iisbjerg og
saa den bisee Lynstraale slaae i Zikkak ned i den skinnende
Sø.

Den første Gang en af Søstrene kom over Vandet, var enhver
altid henrykt over det Nye og Smukke hun saae, men da de
10 nu, som voksne Piger, havde Lov at stige derop naar de vilde,
blev det dem ligegyldigt, de længtes igjen efter Hjemmet, og
efter en Maanedes Forløb sagde de, at nede hos dem var dog
allersmukkeste, og der var man saa rart hjemme.

Mangen Aftenstund toge de fem Søstre hånd i hånd i Armene
15 og steg i Række op over Vandet; delige Stemmer havde de,
smukkere, end noget Menneske, og naar det da trak op til en
Storm, saa de kunde troe, at Skibe maatte forlise, svømmede de
foran Skibene og sang saa deligt, om hvor smukt der var paa
[15] Havets Bund, og bade Søfolkene, ikke være bange for at
20 komme der ned; men disse kunde ikke forstaa Ordene, de
troede, at det var Stormen, og de fik heller ikke Deiligheden
dernede at see, thi naar Skibet sank, druknede Menneskene,
og kom kun som døde til Havkongens Slot.

Naar Søstrene saaledes om Aftenen, Arm i Arm, steg høit
25 op gennem Havet, da stod den lille Søster ganske alene til-
bage og saae efter dem, og det var som om hun skulde græde,
men Havfruen har ingen Taarer, og saa lider hun meget mere.

»Ak, var jeg dog 15 Aar!« sagde hun, »jeg veed, at jeg ret vil
komme til at holde af den Verden deroven for og af Menne-
30 skene, som bygge og boe deroppe!«

Endelig var hun da de 15 Aar.

»See nu have vi dig fra Haanden,« sagde hendes Bedsta-
moder, den gamle Enkedronning. »Kom nu, lad mig pynte dig,
ligesom dine andre Søstre!« og hun satte hende en Krands af
[19] hvide Lillier paa Haaret, men hvert Blad i Blomsten var det
halve af en Perle; og den Gamle lod 8 store Østers klemme sig
fast ved Prindsessens Hale, for at vise hendes høie Stand.

»Det gjør saa ondt!« sagde den lille Havfrue.

2 overtrukket] overtrukken D. - Skyer.] komma mgt. ved sidenhøjte A. 4 røde] stærke D. 9 de] alt det m. 25 steg] stegte A². 16 der] det A². 24 steg] stegte A². 28 15] femten C. 28 den] denne B². 30 deroppe!] i mgt. A. 31 15] femten C. 36 8] ette C.

»Ja man maa lide noget for Stedsen!« sagde den Gamle.

O! hun vilde saa gjerne have rystet hele denne Pragt af sig og lagt den tunge Krands; hendes røde Blomster i Haven klædte hende meget bedre, men hun turde nu ikke gjøre det om. »Farvel« sagde hun og steg saa let og klar, som en Boble, op gennem Vandet.

Solen var lige gaaet ned, idst hun løftede sit Hoved op over Havet, men alle Skyerne skinnede endnu som Roser og Guild, og midt i den blegrøde Luft straaede Aftenstjernen saa klart og deilig, Luften var mild og frisk og Havet blikstille. Der laa et stort Skib med tre Master, et eneste Seil var kun oppe, thi ikke en Vind rørte sig og rundt om i Tougværket og paa Stængerne sad Matrosar. Der var Musik og Sang, og alt som Aftenen blev mørkere, tændtes hundrede brogede Lygter; de saae ud, som om alle Nationers Flag vaiede i Luften. Den lille Havfrue svømmede lige hen til Kahytvinduet, og hver Gang Vandet løftede hende i Veiret, kunde hun ses ind af de speilklare Ruder, hvor saa mange pyntede Mennesker stode, men den smukkeste var dog den unge Prinds med de store sorte Øine, han var vist ikke meget over 16 Aar, det var hans Fødselsdag, og derfor skete al denne Stads. Matroserne dansede paa Dækket, og da den unge Prinds traadte derud, steg over hundrede Raketter op i Luften, de lyste, som den klare Dag, saa den lille Havfrue blev ganske forskrækket og dukkede ned under Vandet, men hun stak snart Hovedet igjen op, og da var det ligesom om alle Himmels Stjerner faldt ned til hende. Aldrig havde hun set saadanne Ildkunster. Store Sole snurrede rundt, prægtige Ildfisk svingede sig i den blaa Luft, og alting skinnede tilbage fra den klare, stille Sjø. Paa Skibet selv var saa lyst, at man kunde see hvert lille Toug, sagtens Menneskerne. O hvor dog den unge Prinds var smuk, og han trykkede Folkene i Haanden, lee og smilte, mens Musikten klang i den deilige Nat.

Det blev silde, men den lille Havfrue kunde ikke vende sine Øine bort fra Skibet og fra den deilige Prinds. De brogede Lygter bleve slukkede, Raketterne stege ikke mere i Veiret, der løde heller ingen flere Kanonskud, men dybt nede i Havet summede og brummede det, hun sad imedens paa Vandet og gyngede op og ned, saa at hun kunde see ind i Kahytten; men Skibet

1 Gamle.] herefter * A. 5 »Farvel«] »Farvell« m. 20 vist] vidst mA. - 16] sexten C. 26 Himmels] Himlens C. 30 Menneskerne] Menneskene m, men andre steder i m findes -r-formen, uden at fejlen er optaget i A. 35 ledet] led B.

tog stærkere Fart, det ene Seil bredte sig ud efter det andet, nu gik Bølgerne stærkere, store Skyer trak op, det lynede langt-borte. O, det vilde blive et skrækkeligt Veir! derfor toge Matroserne Seilene ind. Det store Skib gyngede i flyvende Fart paa den vilde Søl, Vandet reiste sig, ligesom store sorte Bjerge, der vilde valte over Masten, men Skibet dykkede, som en Svane, ned imellem de høje Bølger og lod sig igjen løfte op paa de taar-
[19] nende Vande. Det syntes den lille Havfrue just var en morsom Fart, men det syntes Søfolkene ikke, Skibet knagede og bragede, 10 de tykke Planker bugnede ved de stærke Stød, Søen gjorde ind mod Skibet, Masten knak midt over, ligesom den var et Rør, og Skibet slængrede paa Siden, mens Vandet trængte ind i Rummet. Nu saae den lille Havfrue, at de vare i Fare, hun maatte selv tage sig i Agt for Bjelker og Stumper af Skibet, der dreve paa 15 Vandet. Eet Øieblik var det saa kullende mørkt, at hun ikke kunde øine det mindste, men naar det saa lyste, blev det igjen saa klart, at hun kjendte dem alle paa Skibet; hver tumlede sig det bedste han kunde; den unge Prinds søgte hun især efter, og hun saae ham, da Skibet skiltes ad, synke ned i den dybe Søl.
20 Ligestrax blev hun ganske fornsiet, for nu kom han ned til hende, men saa huskede hun, at Mennekene ikke kunne leve i Vandet, og at han ikke, uden som død, kunde komme ned til hendes Faders Slot. Nei døe, det maatte han ikke; derfor svøm-
[20] mede hun hen mellem Bjelker og Planker, der dreve paa Søen, 25 glemte reent, at de kunde have knust hende, hun dykkede dybt under Vandet og steg igjen høit op imellem Bølgerne, og kom saa tilsidst hen til den unge Prinds, som næsten ikke kunde svømme længer i den stormende Søl, hans Arme og Been begyndte at blive matte, de smukke Øine lukkede sig, han havde maattet døe, var ikke den lille Havfrue kommet til. Hun holdt hans Hoved op over Vandet, og lod saa Bølgerne drive hende med ham, hvorhen de vilde.

I Morgenstunden var det onde Veir forbi; af Skibet var ikke en Spaan at see, Solen steg saa rød og skinnende op af Vandet, det var ligesom om Prindsens Kinder fik Liv derved, men 35 Øinene bleve lukkede; Havfruen kyssede hans høie smukke Pande og strøg hans vaade Haar tilbage; hun syntes, han lignede Marmorstøtten nede i hendes lille Have, hun kyssede ham igjen, og ønskede, at han dog maatte leve.
40 Nu saae hun foran sig det faste Land, høie blaae Bjerge, paa

12 slængrede] slingrede B. 13 vare] vare alle m. 30 kommet] kommen D.

hvis Top den hvide Sne skinnede, som var det Svaner, der laae; nede ved Kyster vare deilige grønne Skove, og foran laae [21] en Kirke eller et Kloster, det vidste hun ikke ret, men en Bygning var det. Citron- og Apelsintræer voxte der i Haven, og foran Porten stode høje Palmetræer. Søen gjorde her en lille 5 Bugt, der var blikstille, men meget dybt, lige hen til Klippen, hvor det hvide fine Sand var skyllet op, her svømmede hun hen med den smukke Prinda, lagde ham i Sædet, men sørgede især for, at Hovedet laae højt i det varme Solskin.

Nu ringede Klokkerne i den store hvide Bygning, og der kom 10 mange unge Piger gjennem Haven. Da svømmede den lille Havfrue længer ud bag nogle høje Stene, som ragede op af Vandet, lagde Sø-Skum paa sit Haar og sit Bryst, saa at ingen kunde see hendes lille Ansigt, og da passede hun paa, hvem der kom til den stakkels Prinds. 15

Det varede ikke længe, før en ung Pige kom derhen, hun syntes at blive ganske forskrækket, men kun et Øieblik, saa hentede hun flere Mennesker, og Havfruen saae, at Prindsen fik Liv, og at han smilte til dem alle rundt omkring, men ud til 20 hende smilte han ikke, han vidste jo ikke heller, at hun havde reddet ham, hun følte sig saa bedrøvet, og da han blev ført ind i den store Bygning, dykkede hun sørrigfuld ned i Vandet og søgte hjem til sin Faders Slot.

Altid havde hun været stille og tankefuld, men nu blev hun det meget mere. Søstrene spurgte hende, hvad hun havde seet 25 den første Gang deroppe, men hun fortalte ikke noget.

Mangen Aften og Morgen steg hun op der, hvor hun havde forladt Prindsen. Hun saae, hvor Havens Frugter modnedes og bleve afplukkede, hun saae, hvor Sneen smeltede paa de høje Bjerge, men Prindsen saae hun ikke, og derfor vendte hun 30 altid endnu mere bedrøvet hjem. Der var det hendes eneste Trøst, at sidde i sin lille Have og slynge sine Arme om den smukke Marmorstøtte, som lignede Prindsen, men sine Blomster passede hun ikke, de voxte, som i et Vildnis, ud over Gangene og flettede deres lange Stilke og Blade ind i Trærnes 35 Grene, saa der var ganske dunkelt.

Tilsidst kunde hun ikke længer holde det ud, men sagde det til een af sine Søstre, og saa fik strax alle de andre det at vide, men heller ingen flere, end de og et Par andre Havfruer, som ikke sagde det uden til deres nærmeste Veninder. Een af dem 40

5 stode] stod B. 8 dybt] dyb A*. 13 saa at] saa D med *linieskrift*. 32 sin] den B*.

vidste Besked, hvem Prindsen var, hun havde ogsaa seet Stadsen paa Skibet, vidste, hvorfra han var, og hvor hans Kongerige laae.

»Kom lille Søster!« sagde de andre Prindsesser, og med 5 Armene om hinandens Skuldre stode de i en lang Række op af Havet foran, hvor de vidste Prindsens Slot laae.

Dette var opført af en lysegul glindsende Steenart, med 10 store Marmortrapper, een gik lige ned i Havet. Prægtige forgyldte Kupler hævede sig over Taget, og mellem Spilerne, som gik rundt om hele Bygningen, stode Marmorbilleder, der saae ud, som levende. Gjennem det klare Glas i de høje Vinduer saae man ind i de prægtigste Sale, hvor kostelige Silkegardiner [24] og Tepper vare ophængte, og alle Væggene pyntede med store Malerier, som det ret var en Fornøjelse at see paa. Midt i den 15 største Sal pladskede et stort Springvand, Straalerne stode høit op mod Glaskuppelen i Loftet, hvorigjennem Solen skinnede paa Vandet og paa de deilige Planter, der voxte i det store Bassin.

Nu vidste hun, hvor han boede, og der kom hun mangen 20 Aften og Nat paa Vandet; hun svømmede meget nærmere Land, end nogen af de andre havde været, ja hun gik heelt op i den smalle Canal, under den prægtige Marmor Altan, der kastede en lang Skygge hen over Vandet. Her sad hun og saae paa den unge Prinds, der troede, han var ganske ene i det klare 25 Maaneskin.

Hun saae ham mangen Aften seile med Musik i sin prægtige Baad, hvor Flaggene vaiede; hun tittede frem mellem de grønne Siv, og tog Vinden i hendes lange sølvvide Slør og Nogen saae det, tænkte de, det var en Svane, som løftede Vingerne.

[25] Hun hørte mangen Nat, naar Fiskerne laae med Blus paa Søen, at de fortalte saa meget godt om den unge Prinds, og det glædede hende, at hun havde frelst hans Liv, da han halvdød drev om paa Bølgerne, og hun tænkte paa, hvor fast hans Hoved havde hvilet paa hendes Bryst, og hvor inderligt hun da 35 kyskede ham; han vidste slet intet derom, kunde ikke engang drømme om hende.

Meer og meer kom hun til at holde af Menneskerne, meer og meer ønskede hun at kunne stige op imellem dem; deres Verden syntes hun var langt større, end hendes; de kunde jo paa Skibe 40 flyve hen over Havet, stige paa de høje Bjerge høit over Sky-

1 var.] komma ud/aldet A. 16 Glaskuppelen] Glaskuplen C. 27 Flaggene] Flaggene B. 37 Menneskerne] se s. 1. 22, 23.

erne, og Landene, de ciede, strakte sig, med Skove og Marker, længer, end hun kunde gaa. Der var saa meget hun gad vide, men Søstrene vidste ikke at give Svar paa Alt, derfor spurgte hun den gamle Bedstemoder og hun kjendte godt til den høiere Verden, som hun meget rigtigt kaldte Landene ovenfor Havet. 5

»Naar Menneskene ikke drukne,« spurgte den lille Havfrue, [26] »kunne de da altid leve, døde de ikke, som vi hernede paa Havet?«

»Jo!« sagde den gamle, »de maa ogsaa døe, og deres Levetid er endogsaa kortere end vor. Vi kunne blive tre hundrede Aar, 10 men naar vi saa høre op at være til her, blive vi kun Skum paa Vandet, have ikke engang en Grav hernede mellem vore Kjære. Vi have ingen udødelig Sjæl, vi faae aldrig Liv mere, vi ere ligesom det grønne Siv, er det engang skaaret over, kan det ikke grønnes igjen! Menneskene derimod have en Sjæl, som lever 15 altid, lever, efter at Legemet er blevet Jord; den stiger op igjen, nem den klare Luft, op til alle de skinnende Stjerner! ligesom vi dykke op af Havet og see Menneskenes Lande, saaledes dykke de op til ubekjendte deilige Steder, dem vi aldrig faae at see.«

»Hvorfor fik vi ingen udødelig Sjæl?« sagde den lille Hav- 20 frue bedrøvet, »jeg vilde giv alle mine *tre hundrede Aar, jeg har at leve i, for blot een Dag at være et Menneske og siden faae Deel i den himmelske Verden!«

»Det maa Du ikke gaae og tænke paa!« sagde den Gamle, [27] »vi have det meget lykkeligere og bedre, end Menneskene 25 deroppe!«

»Jeg skal altsaa døe og flyde som Skum paa Søen, ikke høre Bølgerens Musik, see de deilige Blomster og den røde Sol! Kan jeg da slet intet gjøre, for at vinde en evig Sjæl?« —

»Nei!« sagde den Gamle, »kun naar et Menneske fik dig saa 30 kjær, at du var ham meer, end Fæder og Moder; naar han med hele sin Tanke og Kjærlighed hang ved dig, og lod Præsten lægge sin højre Haand i din med Løfte om Troskab her og i al Evighed, da flød hans Sjæl over i dit Legeme og du fik ogsaa Deel i Menneskenes Lykke. Han gav dig Sjæl og beholdt dog 35 sin egen. Men det kan aldrig skee! Hvad der just er deiligt her i Havet, din Fiskchale, finde de hængsligt deroppe paa Jorden, de forstaae sig nu ikke bedre paa det, men maa der have to klodsede Støtter, som de kalde Beer, for at være smuk!«

6 drukne,] komma mgl. A. 7 paa Havet] Briz Jurseldr i Havet eller paa Havets Bund. 15 see,] * mgl. A. 21 *tre hundrede] tre indsat i analogi med andre tilsvarende passager, men findes hverken i m eller A. D. 23 Verden,] * mgl. A.

[28] Da sukke den lille Havfrue og saa bedrøvet paa sin Fiskehale.

»Lad os være fornøiede,« sagde den Gamle, »hoppe og springe ville vi i de trehundrede Aar, vi have at leve i, det er saa men en god Tid nok, siden kan man desfornøieligere hvile sig ud i sin Grav. Taften skal vi have Hoffalle!»

Det var ogsaa en Pragt, som man aldrig seer den paa Jorden. Vægge og Loft i den store Dandsesal vare af tykt roen klart Glas. Mere hundrede kolossale Muslingskaller, roseurøde og græsgrüne, stode i Rækker paa hver Side med en blaae brændende Ild, som oplyste den hele Sal og skinnede ud gennem Væggene, saa at Søen der udenfor var ganske oplyst; man kunde see alle de utallige Fiske, store og smaa, som svømmede hen-

imod Glasmuren, paa nogle skinnede Skjællene purpurrøde, paa andre syntes de Sølv og Guld. — Midt igjennem Salen flød en bred rindende Strøm, og paa denne dandsede Havmænd og Havfruer til deres egen delige Sang. Saa smukke Stemmer have ikke Menneskene paa Jorden. Den lille Havfrue sang skjønnest af dem alle, og de klappede i Hænderne for hende, og et Øieblik følte hun Glæde i sit Hjerte, thi hun vidste, at hun havde den skjønneste Stemme af alle paa Jorden og i Havet! Men snart kom hun dog igjen til at tænke paa Verden oven over sig; hun kunde ikke glemme den smukke Prinds og sin Sorg over ikke at see, som han, en udødelig Sjæl. Derfor sneg hun sig ud af sin Faders Slot, og mens Ait derinde var Sang og Lystighed, sad hun bedrøvet i sin lille Have. Da hørte hun Valdkorn klinge ned igjennem Vandet, og hun tænkte, »nu seiler han vist deroppe, *ham* som jeg holder mere af end Fader og Moder, ham som min Tanke hænger ved og i hvis Haand jeg vilde lægge mit Livs Lykke. Alt vil jeg vove for at vinde ham og en udødelig Sjæl! Mens mine Søstre dandse derinde i min Faders Slot, vil jeg gaas til Havhexen, hende jeg altid har været saa angst for, men hun kan maaskee raade og hjælpe!»

[29] Nu gik den lille Havfrue ud af sin Have hen imod de brusende Malstrømme, bag hvilke Hexen boede. Den Vei havde hun aldrig før gaaet, der voxte ingen Blomster, intet Søegræs, kun den nøgne graae Sandbund strakte sig hen imod Malstrømmene, hvor Vandet, som brusende Møllehjul, hvirvlede rundt og rev alt, hvad de fik fat paa, med sig ned i Dybet; midt imellem disse knusende Hvirvler maatte hun gaas, for at komme

13 Fiske] Fisk B. 27 [nu] • ngl. A. 38 hvor Vandet] der D.

7 HCA I

ind paa Havhexens Distrikt, og her var et langt Stykke ikke
anden Vej, end over varst boblende Dynd, det kaldte Hexen
sin Tørvemos. Bag ved laae hendes Huus midt inde i en sæl-
som Skov. Alle Træer og Buske vare Polyper, halv Dyr og halv
Plante, de saae ud, som hundredhovede Slanger, der voxte ud 5
af Jorden; alle Grene vare lange slimede Arme, med Fingre som
smidige Orme, og Leed for Leed bevægede de sig fra Roden til
den yderste Spidse. Alt hvad de i Havet kunde gribe fat paa,
snøede de sig fast om og gav aldrig mere Slip paa. Den lille Hav-
frue blev ganske forskrækket staaende der udenfor; hendes 10
Hjerte bankede af Angest, nær havde hun vendt om, men saa [31]
tænkte hun paa Prindsen og paa Menneskets Sjæl, og da fik
hun Mod. Sit lange flagrende Haar bandt hun fast om Hove-
det, for at Polyperne ikke skulde gribe hende deri, begge Hæn-
der lagde hun sammen over sit Bryst, og fjøi saa afsted, som 15
Fisken kan flyve gennem Vandet, ind imellem de hæslige Poly-
per, der strakte deres smidige Arme og Fingre efter hende. Hun
saa, hvor hver af dem havde noget, den havde grebet, hund-
drede smaae Arme holdt det, som stærke Jernbaand. Mennesker,
som vare omkomne paa Søen og sjunkne dybt derned, littede, 20
som hvide Beenrade frem i Polypernes Arme. Skibsroer og Ki-
ster holdte de fast, Skeletter af Landdyr og en lille Havfrue,
som de havde fanget og qvalt, det var hende næsten det for-
skrækkeligste.

Nu kom hun til en stor slimet Plads i Skoven, hvor store, fede 25
Vandsnoge baltrede sig og viste deres stygge hvidgule Bug.
Midt paa Pladsen var reist et Huus af strandede Menneskers
hvide Been, der sad Havhexen og lod en Skruptudsse spise af [32]
sin Mund, ligesom Menneskene lader en lille Kanarifugl spise
Sukker. De hæslige fede Vandsnoge kaldte hun sine smaae 30
Kyllinger og lod dem vælte sig paa hendes store, svampede
Bryst.

»Jeg veed nok, hvad du vil!« sagde Havhexen, »det er dumt
gjort af dig! alligevel skal du faae din Villie, for den vil bringe
dig i Ulykke, min deilige Prindsesse. Du vil gjerne af med din 35
Fiskehale og istedetfor den have to Stumper af gaae paa ligesom
Menneskene, for at den unge Prinda kan blive forliebt i dig og
du kan faae ham og en udgødelig Sjæl!« idetsamme loe Hexen

5 hundredhovede] -hovedede A²B, -hovede B². 8 gribe fat paa] gribe D.
14 Hænder] Hænderne A². 22 holdte] holdt A². 25 baltrede] baltrede m,
baltrede A-B², baltrede C. 28 hvide Been] Been D. 29 lader] lade A². 35
istedetfor] istedetfor D.

saa høit og følt, at Skruptudsen og Snogens faldt ned paa Jorden og vøltede sig der. »Du kommer netop i rette Tid,« sagde Hexen, »imorgen, naar Sol staaer op, kunde jeg ikke hjælpe dig, før igjen et Aar var omme. Jeg skal lave dig en Drik, med den skal du, før Sol staaer op, svømme til Landet, sætte dig paa Bredden der og drikke den, da skilles din Hale ad og snerper ind til hvad Menneskene kalde nydelige Been, men det gjør ondt, det er som det skarpe Sværd gik igjennem dig. Alle, som see dig, ville sige, du er det deiligste Menneskebarn de have seet! du beholder din svævende Gang, ingen Dandsende kan svæve som du, men hvert Skridt du gjør, er som om du traadte paa en skarp Kniv, saa dit Blod maatte flyde. Vil du lide alt dette, saa skal jeg hjælpe dig!«

»Ja!« sagde den lille Havfrue med bævende Stemme, og 15 tænkte paa Prindsen og paa at vinde en uødelig Sjæl.

»Men husk paa,« sagde Hexen, »naar du først har faaet menneskelig Skikkelse, da kan du aldrig mere blive en Havfrue igjen! du kan aldrig stige ned igjennem Vandet til dine Søstre og til din Faders Slot, og vinder du ikke Prindsens Kjærlighed, saa kan for dig glemmer Fader og Moder, hænger ved dig med sin hele Tanke og lader Præsten lægge Eders Hænder i hinanden, saa at I blive Mand og Kone, da faaer du ingen udødelig Sjæl! den første Morgen efter at han er gift med en anden, da maa dit Hjerte briste, og du bliver Skum paa Vandet.«

»Jeg vil det!« sagde den lille Havfrue og var bleg, som en Død.

»Men mig maa du ogsaa betale!« sagde Hexen, »og det er ikke Lidet, hvad jeg forlanger. Du har den deiligste Stemme af alle herude paa Havets Bund, med den troer du nok at skulle fortrylle ham, men den Stemme skal du give mig. Det Bedste du eier vil jeg have for min kostelige Drik! mit eget Blod maa jeg jo give dig deri, at Drikken kan blive skarp, som et træegget Sværd!«

»Men naar du tager min Stemme,« sagde den lille Havfrue, »hvad beholder jeg da tilbage!«

»Din deilige Skikkelse,« sagde Hexen, »din svævende Gang og dine talende Øine, med dem kan du nok bedaare et Menneskehjerte. Naar, har du tabt Modet! ræk frem din lille Tunge,

7 hvad Menneskene] m har mellem disse ord et I-formet blyantskrævet tegn, der gentages i marginen med henvisning: Pag. 83. Sign. 3; trods dens tekniske nøds må det forekomme mindre sandsynligt, at m er trykgrundlag. 8 igjennem] gennem B²C, igjennem D.

saa skjærer jeg den af, i Betaling, og du skal faae den kraftige Drik!»

»Det skee!» sagde den lille Havfrue, og Hexen satte sin [35] Kjedel paa, for at koge Trolddrifken. »Reenlighed er en god Ting!» sagde hun og skurede Kjedelen af med Snogens, som 5 hun bandt i Knude; nu ridsede hun sig selv i Brystet og lod sit sorte Blod dryppe derned, Dampen gjorde de forunderligste Skikkelser, saa man maatte blive angst og bange. Hvert Øieblik kom Hexen nye Ting i Kjedelen, og da det ret kogte, var det, som naar Crokodillen græder. Tilsidst var Drikken færdig, den 10 saas ud som det klareste Vand!

»Der har du den!» sagde Hexen og skar Tungen af den lille Havfrue, som nu var stum, kunde hverken synge eller tale.

»Dersom Polyperne skulde gribe dig, naar du gaaer tilbage igjennem min Skov,« sagde Hexen, »saa kast kun een eneste 15 Draabe af denne Drik paa dem, da springe deres Arme og Fingre i tusinde Stykker!» men det behøvede den lille Havfrue ikke, Polyperne trak sig forskrækkede tilbage for hende, da de saae den skinnende Drik, der lyste i hendes Haand, ligesom [36] det var en funklende Stjerne. Saaledes kom hun snart igjennem 20 Skoven, Mosen og de brusende Malstrømme.

Hun kunde see sin Faders Slot; Blussene vare slukkede i den store Dandsesal; de sov vist Alle derinde, men hun vovede dog ikke at søge dem, nu hun var stum og vilde for altid gaas bort fra dem. Det var, som hendes Hjerter skulde gaas ito af Sorg. 25 Hun sneeg sig ind i Haven, tog een Blomst af hver af sine Søstres Blomsterbed, kastede med Fingren tusinde Kys henimod Slottet og steg op igjennem den mørkeblaa Sø.

Solen var endnu ikke kommet frem, da hun saae Prindsens Slot og besteg den prægtige Marmortrappe. Maaenen skinnede 30 deiligst klart. Den lille Havfrue drak den brændende skarpe Drik, og det var, som gik et tvesægget Sværd igjennem hendes fine Legeme, hun besvimede derved og laas, som død. Da Solen skinnede hen over Søen, vaagnede hun op, og hun følte en [37] sviende Smerte, men lige for hende stod den deilige unge Prinds, 35 han fæstede sine kulsorte Øine paa hende, saa hun slog sine ned og saae, at hendes Fiskehale var borte, og at hun havde de nydeligste smaae, hvide Been, nogen lille Pige kunde have, men hun var ganske nøgen, derfor svøbte hun sig ind i sit store, lange Haar. Prindsen spurgte, hvem hun var, og hvorledes 40

5 Kjedelen] Kjedlen D. 7 derned] dernede fejl D. 29 kommet] kommen A¹, kommet B-C, kommen D.

hun var kommet her, og hun saae mildt og dog saa bedrøvet paa ham med sine mærkebleae Øine, tale kunde hun jo ikke. Da tog han hende ved Haanden og førte hende ind i Slottet. Hvert Skridt hun gjorde, var, som Hexen havde sagt hende 5 forud, som om hun traadte paa spidse Syie og skarpe Knive, men det taalte hun gjerne; ved Prindsens Haand stæeg hun saa let, som en Boble, og han og alle undrede sig over hendes yndige, svævende Gang.

Kostelige Klæder af Silke og Musselin fik hun paa, i Slottet 10 var hun den skønneste af Alle, men hun var stum, kunde hverken synges eller tale. Deilige Slavinder, klædte i Silke og Guld, kom frem og sang for Prindsen og hans kongelige Forældre; een sang smukkere end alle de andre og Prindsen klappede i Hænderne og smilede til hende, da blev den lille Havfrue bedrøvet, 15 hun vidste, at hun selv havde sjunget langt smukkere! hun tænkte, »O han skulde bare vide, at jeg, for at være hos ham, har givet min Stemme bort i al Evighed!»

Nu dandsede Slavinderne i yndige svævende Dands til den berligste Musik, da hævede den lille Havfrue sine smukke hvide 20 Arme, reiste sig paa Taaspidsen og svævede hen over Gulvet, dandsede, som endnu ingen havde dandsset; ved hver Bevægelse blev hendes Deilighed endnu mere synlig, og hendes Øine talte dybere til Hjertet, end Slavindernes Sang.

Alle vare henrykte dereover, især Prindsen, som kaldte hende 25 sit lille Hittebarn, og hun dandsede meer og meer, skjønt hver Gang hendes Fod rørte Jorden, var det, som om hun traadte paa skarpe Knive. Prindsen sagde, at hun skulde alletider være [38] hos ham, og hun fik Lov at sove udenfor hans Dør paa en Fløiels Pude.

30 Han lod hende sye en *Mandsdragt, for at hun til Hest kunde følge ham. De røde gjennem de duftende Skove, hvor de grønne Grøene sløge hende paa Skulderen og de smaae Fugle sang bag de friske Blade. Hun klattrede med Prindsen op paa de høie Bjerge, og skjønt hendes fine Fødder blødte, saa de Andre 35 kunde see det, løe hun dog deraf og fulgte ham, til de saae Skyerna seile nede under sig, som var det en Flok Fugle, der drog til fremmede Lande.

Hjemme paa Prindsens Slot, naar om Natten de andre sov, gik hun ud paa den brede Marmortrappe, og det kjølede hendes

1 kommet] som foreg. note. 14 smilede] smilede m, smilede A-B, smilede B*. 50 *Mandsdragt] m, Manddragt A, Manddragt A*. 86 sig] den C, sig D.

brændende Fødder, at staae i det kolde Søvand, og da tænkte hun paa dem dernede i Dybet.

Een Nat kom hendes Søstre Arm i Arm, de sang saa sorrigfuldt, idet de svømmede over Vandet, og hun vinkede af dem, og de kjendte hende og fortalte, hvor bedrøvet hun havde gjort dem allesammen. Hver Nat besøgte de hende siden, og een Nat saae hun, langt ude, den gamle Bedstemoder, som i mange Aar ikke havde været over Havet, og Havkongen, med sin Krone paa Hovedet, de strakte Hænderne hen mod hende, men vovede sig ikke saa nær Landet, som Søstrene.

Dag for Dag blev hun Prindsen kjærere, han holdt af hende, som man kan holde af et godt, kjært Barn, men at gjøre hende til sin Dronning, faldt ham slet ikke ind, og hans Kone maatte hun blive, ellers fik hun ingen u dødelig Sjæl, men vilde paa hans Bryllups Morgen blive Skum paa Søen.

»Holder du ikke meest af mig, blandt dem allesammen?« syntes den lille Havfrues Øine at sige, naar han tog hende i sine Arme og kyssede hendes smukke Pande.

»Jo, du er mig kjærest,« sagde Prindsen, »thi du har det bedste Hjerte af dem Alle, du er mig meest hengiven, og du ligner en ung Pige jeg engang saae, men vistnok aldrig mere finder. Jeg var paa et Skib, som strandede, Bølgerne dreve mig i Land ved et helligt Tempel, hvor flere unge Piger gjorde Tjeneste, den yngste der fandt mig ved Strandbredden og reddede mit Liv, jeg saae hende kun to Gange; kun var den eneste, jeg kunde elske i denne Verden, men du ligner hende, du næsten forrænger hendes Billede i min Sjæl, hun hører det hellige Tempel til, og derfor har min gode Lykke sendt mig dig, aldrig ville vi skilles!« — »Ak, han veed ikke, at jeg har reddet hans Liv!« tænkte den lille Havfrue, »jeg bar ham over Søen hen til Skoven, hvor Templet staaer, jeg sad bag Skrammet og saae efter, om ingen Mennesker vilde komme. Jeg saae den smukke Pige, som han holder mere af, end mig!« og Havfruen sukede dybt, græde kunde hun ikke. »Pigen hører det hellige Tempel til, har han sagt, hun kommer aldrig ud i Verden, de mødes ikke mere, jeg er hos ham, seer ham hver Dag, jeg vil pleie ham, elske ham, ofre ham mit Liv!«

Men nu skal Prindsen givtes og have Nabokongens deilige Datter! fortalte man, derfor er det, at han udruster saa prægtigt et Skib. Prindsen reiser for at see Nabokongens Lande, hedder det nok, men det er for at see Nabokongens Datter, et

19 kjærest,*) *komma mgl. A. 28 min] den D.*

stort Følge skal han have med; men den lille Havfrue rystede med Hovedet og loe; hun kjendte Prindsens Tanker meget bedre, end alle de Andre. »Jeg maa reise!« havde han sagt til hende, »jeg maa see den smukke Prindsesse, mine Forældre for-
5 lange det, men tvinge mig til at føre hende her hjem, som min Brud, ville de ikke! jeg kan ikke elske hende! hun ligner ikke den smukke Pige i Templet, som du ligner, skulde jeg engang vælge en Brud, saa blev det snarere dig, mit stumme Hitebarn med de talende Øine!« og han kyssede hendes røde Mund, le-
10 gede med hendes lange Haar og lagde sit Hoved ved hendes Hjerte, saa det drømte om Menneske-Lykke og en udsædelig Sjæl.

»Da er dog ikke bange for Havet, mit stumme Barn!« sagde han, da de stode paa det prægtige Skib, som skulde føre ham til
15 Nabokongens Lande; og han fortalte hende om Storm og Havblik, om sælsomme Fiske i Dybet og hvad Dykkeren der havde
[48] seet, og hun smilte ved hans Fortælling, hun vidste jo bedre, end nogen Anden, Besked om Havets Bund.

I den maanedklare Nat, naar de alle sov, paa Styrmanden nær,
20 som stod ved Roret, sad hun ved Reelingen af Skibet og stirrede ned igjennem det klare Vand, og hun syntes at see sin Faders Slot, øverst deroppe stod den gamle Bedstemoder med Sølvkronen paa Hovedet og stirrede op igjennem de stride Strømme mod Skibets Kjøl. Da kom hendes Søstre op over
25 Vandet, de stirrede sorrigfuldt paa hende og vrede deres hvide Hænder, hun vinkede ad dem, smilte og vilde fortælle, at Alt gik hende godt og lykkeligt, men Skibadrenge nærmede sig hende og Søstrans dykkede ned, saa han blev i den Tro, at det Hvide, han havde seet, var Skum paa Søen.

30 Næste Morgen seilede Skibet ind i Havnen ved Nabokongens prægtige Stad. Alle Kirkeklokker ringede, og fra de høje Taarne blev blæst i Basuner, mens Soldaterne stode med væiende Faner
[44] og blinkende Bajonetter. Hver Dag havde en Fest. Bal og Selskab fulgte paa hinanden, men Prindsessen var der endnu ikke,
25 hun opdroges langtderfra i et helligt Tempel, sagde de, der lærte hun alle kongelige Dyder. Endelig indtraf hun.

Den lille Havfrue stod begjærlig efter at see hendes Skjønhed, og hun maatte erkjende den, en yndigere Skikkelse havde hun aldrig seet. Huden var saa fiin og skjær, og bag de lange mørke
40 Øienhaar smilede et Par sorteblaae trofaste Øine!

28 hende] hend fejl A², hende B. 29 seet] see fejl A², seet B. 32 mens] medens D.

»Det er dig!« sagde Prindsen, »dig, som har frelst mig, da jeg laae som et Liig ved Kysten!« og han trykkede sin rødmende Brud i sine Arme. »O jeg er altfor lykkelig!« sagde han til den lille Havfrue. »Det Bedste, det jeg aldrig turde haabe, er blevet opfyldt for mig. Du vil glæde dig ved min Lykke, thi du holder meest af mig blandt dem. Alle!« Og den lille Havfrue kyssede hans Haand, og hun syntes alt at føle sit Hjerte briste. Hans Bryllups Morgen vilde jo give hende Døden og forvandle hende til Skum paa Søen.

Alle Kirkeklokker ringede, Herolderne rede om i Gædærne og forkyndte Trolovelsen. Paa alle Altre brændte duftende Olie i kostelige Søvlamper. Præsterne svingede Bøgsekke og Brud og Brudgom rakte hinanden Haanden og fik Biskoppens Velsignelse. Den lille Havfrue stod i Silke og Guld og holdt Brudens Slæb, men hendes Øre hørte ikke den festlige Musik, hendes Øie saae ikke den hellige Ceremonie, kun tænkte paa sin Dødsnat, paa Alt hvad hun havde tabt i denne Verden.

Endnu samme Aften gik Brud og Brudgom ombord paa Skibet, Kanonerne lød, alle Flagene vaiede, og midt paa Skibet var reist et kosteligt Telt af Guld og Purpur og med de deiligste Hynder, der skulde Brudeparret sove i den stille, kjølige Nat.

Seilene svulmede i Vinden, og Skibet gled let og uden stor Bevægelse hen over den klare Sø.

Da det mørknedes, tændtes brogede Lamper og Søfolkene dandsede lystige Dandse paa Dækket. Den lille Havfrue maatte tænke paa den første Gang hun dykkede op af Havet og saae den samme Pragt og Glæde, og hun hvirvlede sig med i Dandsen, svævede, som Svalen svæver nær den forfølges, og alle tiljublede hende Beundring, aldrig havde hun dandsset saa herligt; det skar som skarpe Knive i de fine Fjædder, men hun følte det ikke; det skar hende smerteligere i Hjertet. Hun vidste, det var den sidste Aften hun saae ham, for hvem hun havde forladt sin Slægt og sit Hjem, givet sin deilige Stemme og daglig lidt uendelige Qvaler, uden at han havde Tanke derom. Det var den sidste Nat, hun aandede den samme Luft som han, saae det dybe Hav og den stjernblaae Himmel, en evig Nat uden Tanke og Drøm ventede hende, som ei havde Sjæl, ei kunde vinde den. Og Alt var Glæde og Lystighed paa Skibet til langt over Middnat, hun loe og dandsede med Dødstanken i sit Hjerte. Prind-

15 Øre] Ører D. 16 Øie] Øine D. 19 ledaj] led B. 20 kosteligt] kongeligt B². 29 svævede] svævende D.

sen kyssede sin deilige Brud, og hun legede med hans sorte Haar, og Arm i Arm gik de til Hvile i det prægtige Telt.

[47] Der blev tyst og stille paa Skibet, kun Styrmanden stod ved Rorret, den lille Havfrue lagde sine hvide Arme paa Reelingsen og saas mod Østen efter Morgenrøden, den første Solstraale vidste hun, vilde dræbe hende. Da saae hun sine Søstre stige op af Havet, de vare blege, som hun; deres lange smukke Haar flagede ikke længer i Blæsten, det var afskaaret.

»Vi have givet det til Hexen, for at hun skulde bringe Hjælp, at du ikke denne Nat skal døe! Hun har givet os en Kniv, her er den! seer du hvor skarp? Før Sol staaer op, maa du stikke den i Prindsens Hjerte, og naar da hans varme Blod stænker paa dine Fødder, da voxer de sammen til en Fiskehale og du bliver en Havfrue igjen, kan stige ned i Vandet til os og leve dine tre Hundrede Aar, før du bliver det døde, salte Søeskum. Skynd dig! han eller du maa døe, før Sol staaer op! vor gamle Bedstemoder sørger, saa hendes hvide Haar er faldet af, som vort faldt for Hexens Sax. Drøb Prindsen og kom tilbage! Skynd dig, seer du den røde Stribe paa Himlen? Om nogle [48] Minuter stiger Solen, og da maa du døels og de udstødte et forunderligt dybt Suk og sank i Bølgerne.

Den lille Havfrue trak Purpursjøppet bort fra Teltet, og hun saae den deilige Brud sove med sit Hoved ved Prindsens Bryst, og hun bøiede sig ned, kyssede ham paa hans smukke Pande, og saae paa Himlen, hvor Morgenrøden lyste meer og meer, saae paa den skarpe Kniv og fæstede igjen Øinene paa Prindsen, der i Drømme nævnede sin Brud ved Navn, hun kun var i hans Tanker, og Kniven zittrede i Havfruens Haand, — men da kastede hun den langt ud i Bølgerne, de skinnede røde, hvor den faldt, det saae ud, som pibede der Blodsdræber op af Vandet. Endnu engang saae hun med halvbrustne Blik paa Prindsen, styrtede sig fra Skibet ned i Havet, og hun følte, hvor hendes Legeme opløste sig i Skum.

Nu steg Solen frem af Havet. Straalerne faldt saa mildt og saa varmt paa det dødskolde Havskum og den lille Havfrue følte [49] ikke til Døden, hun saae den klare Sol, og oppe over hende svævede hundrede gjennemsigtige, deilige Skabninger; hun kunde gennem dem see Skibets hvide Seil og Hindens røde Skyer, deres Stemme var Melodie, men saa aandig, at intet menneskeligt Øre kunde høre den, ligesom intet jordisk Øie kunde see dem; uden Vinger svævede de ved deres egen Lethed gennem Luften.

30 Blodsdræber) Bloddræber B.

Den lille Havfrue saae, at hun havde et Legeme som de, det hævdede sig meer og meer op af Skummet.

»Til hvem kommer jeg!« sagde hun, og hendes Stemme klang som de andre Væsners, saa aandigt, at ingen jordisk Musik kan gjengive det. 5

»Til Luftens Døttre!« svarede de andre. »Havfruen har ingen uddelig Sjæl, kan aldrig faae den, uden hun vinder et Menneskes Kjærlighed! af en fremmed Magt afsænger hendes evige Tilværelse. Luftens Døttre have heller ingen evig Sjæl, men de kunne selv ved gode Handlinger skabe sig een. Vi flyve til de 10 varme Lande, hvor den lumre Pestluft dræber Menneskene; [50] der vifte vi Kjølning. Vi sprede Blomsternes Duft gennem Luftten og sende Vederqvælgelse og Lægedom. Naar vi i tre hundred Aar have stræbt at gjøre det Gode, vi kunne, da faae vi en uddelig Sjæl og tage Deel i Menneskenes evige Lykke. Du stakkels 15 lille Havfrue har med hele dit Hjerte stræbt efter det samme, som vi, du har lidt og taalt, hævet dig til Luftaandernes Værd, nu kan du selv gennem gode Gierninger skabe dig en uddelig Sjæl om tre hundred Aar.«

Og den lille Havfrue løftede sine klare Arme op mod Guds 20 Sol, og for første Gang følte hun Taarer. — Paa Skibet var igjen Støi og Liv, hun saae Prindsen med sin stukke Brud søge efter hende, veemodig stirrede de paa det boblende Skum, som om de vidste, hun havde styrtet sig i Bølgerne. Usynlig kyssede hun Brudens Pande, smilte til ham og stæeg med de andre Luftens 25 Børn op paa den rosenrøde Sky, som seilede i Luften.

»Om trehundred Aar svæve vi saaledes ind i Guds Rige!« [51]

»Ogsaa tidligere kunne vi komme der!« hviskede een. »Usynligt svæve vi ind i Menneskenes Huse, hvor der er Børn, og for hver Dag vi finde et godt Barn, som gjør sine Forældre Glæde og 30 fortjener deres Kjærlighed, forkorter Gud vor Prøvetid. Barnet veed ikke, naar vi flyve gjenrem Stuen, og maae vi da af Glæde smile over det, da tages et Aar fra de trehundred, men see vi et uartigt og ondt Barn, da maae vi græde Sorgens Graad, og hver Taare lægger en Dag til vor Prøvetid!« — 35

10 lumre] lune A¹. 13 hundred] hundrede A². 15 hele dit] dit hele A¹. 28 veemodig] veemodigt D. — boblende] boblende C, boblende D. 32 maae] maas m, maae AA², naar B.

Keiserens nye Klæder.

[52] For mange Aar siden levede en Keiser, som holdt saa uhyre meget af smukke nye Klæder, at han gav alle sine Penge ud for ret at blive pyntet. Han brød sig ikke om sine Soldater, brød sig ei om Comedie eller om at kjøre i Skoven, uden alene for at vise sine nye Klæder. Han havde en Kjole for hver Time paa Dagen, og ligesom man siger om en Konge, han er i Raadet, saa sagde man altid her: »Keiseren er i Garderoben!» —

I den store Stad, hvor han boede, gik det meget fornøieligt til, 13 hver Dag kom der mange Fremmede, een Dag kom der to Bedragere; de gave sig ud for at være Vævere og sagde, at de forstode at væve det deiligste Tøj, man kunde tænke sig. Ikke alene Farverne og Mønstrer var noget usædvanligt smukt, men de Klæder, som bleve syede af Tøjet, havde den forunderlige [53] Egenskab at de bleve usynlige for ethvert Menneske, som ikke duede i sit Embede, eller ogsaa var utilladelig dum.

»Det var jo nogle delige Klæder,« tænkte Keiseren; »ved at have dem paa, kunde jeg komme efter, hvilke Mænd i mit Rige der ikke due til det Embede de have, jeg kan kjende de kloge 20 fra de dumme! ja det Tøj maa strax væves til mig!« og han gav de to Bedragere mange Penge paa Haanden, for at de skulde begynde paa deres Arbejde.

De satte ogsaa to Væverstole op, lode som om de arbejdede, men de havde ikke det mindste paa Væven. Rask væk forlangte

m H. C. Andersens Hus, Odense. (Kgl. Bibl. MS phot. 68,57). s. 11. concept, i samme hæfte som foreg. eventyr. Fæst. udg.: Danske Digtere ved Arbejdet, I: H. C. Andersen-Manuskripter, med Indl. af Paul V. Rubow, 1933 (heri ogsaa Historien om en Moder) — og Manuskripter i H. C. Andersens Hus, Odense, II 1949.

A EB 3-37 s. 52-53 (BHM. 405). A² EB 3-46.

B EP-50 s. 24-30 m. 2 ill. B³ EP-54.

C SB 42-55 s. 18-23.

D EHP 1-62 s. 32-42 m. 2 ill.

§ Garderoben] Klædeskabet B. 12 forstode] forstod C, forstode D. 19 have,] herefter s. A.

de den fineste Silke, og det prægtigste Guld; det puttede de i deres egen Pose og arbejdede med de tomme Væve, og det til langt ud paa Natten.

»Nu gad jeg dog nok vide, hvor vidt de ere med Tøjet!« tænkte Keiseren, men han var ordenligt lidt underlig om Hjer- 5 tet ved at tænke paa, at den, som var dum, eller slet passede til sit Embede, ikke kunde see det, nu troede han nok, at han ikke behøvede at være bange for sig selv, men han vilde dog sende nogen først for at see, hvorledes det stod sig. Alle Mennesker i hele Byen vidste, hvilken forunderlig Kraft Tøjet havde, og alle 10 vare begjærlige efter at see, hvor daarlig eller dum hans Naboe var.

»Jeg vil sende min gamle ærlige Minister hen til *Væverne!« tænkte Keiseren, »han kan bedst see, hvorledes Tøjet tager sig ud, for han har Forstand, og ingen passer sit Embede bedre 15 end han!« —

Nu gik den gamle skikkelige Minister ind i Salen, hvor de to Bedragerer sad og arbejdede med de tomme Væve. »Gud bevar' os!« tænkte den gamle Minister og spillede Øinene op! »jeg kan jo ikke se noget!« Men det sagde han ikke. 20

Begge Bedragerne bad ham være saa god at træde nærmere og spurgte, om det ikke var et smukt Mønster og deilige Farver. Saa pegede de paa den tomme Væv, og den stakkels gamle Minister blev ved at spille Øinene op, men han kunde ikke see 25 noget, for der var ingen Ting. »Herre Gud!« tænkte han, »skulde jeg være dum! Det har jeg aldrig troet, og det maa ingen Men- nesker vide! skulde jeg ikke due til mit Embede? Nei det gaar ikke an, at jeg fortæller, jeg ikke kan see Tøjet!«

»Naa, de siger ikke noget om det!« sagde den ene, som vævede! 30

»O det er nydeligt! ganske allerkjæreste!« sagde den gamle Minister og saac igjennem sine Brillen, »dette Mønster og disse Farver! — ja, jeg skal sige Keiseren, at det behager mig sær- 35 delig!«

»Naa det fornøjer os!« sagde begge Væverne, og nu nævnedes 35 de Farverne ved Navn og det sølsomme Mønster. Den gamle Minister hørte godt efter, for at han kunde sige det samme, naar han kom hjem til Keiseren, og det gjorde han.

Nu forlangte Bedragererne flere Penge, mere Silke og Guld, det skulde de bruge til Vævning. De stak Alt i deres egne Lommer, 40

18 *Væverne} m, Væveren A-B?, Væverne C, Væveren D. 29 de} De C.

[56] paa Væven kom ikke en Trevl, men de bleve ved, som før, at væve paa den tomme Væv.

Keiseren sendte snart igjen en anden skikkelig Embedsmaud hen for at see, hvorledes det gik med Vævningen, og om Tøiet snart var færdigt. Det gik ham ligesom den anden, han saae og saae, men da der ikke var noget uden de tomme Væve, kunde han ingen Ting see.

»Ja, er det ikke et smukt Stykke Tøj!« sagde begge Bedragerne og viste og forklarede det deilige Mønster, som der slet ikke var.

»Dum er jeg ikke!« tænkte Manden, »det er altsaa mit gode Embede, jeg ikke dner til? Det var løsligt nok! men det maa man ikke lade sig mærke med!« og saa roste han Tøiet, han ikke saae, og forsikkrede dem sin Glæde over de skjønne Conlærer og det deilige Mønster. »Ja det er ganske allerkjæreste!« sagde han til Keiseren.

Alle Mennesker i Byen talte om det prægtige Tøj.

Nu vilde da Keiseren selv see det, medens det endnu var paa Væven. Med en heel Skare af udsøgte Mænd, mellem hvilke de to gamle skikkelige Embedsmænd vare, som før havde været der, gik han hen til begge de listige Bedragerne, der nu vævede af alle Kræfter, men uden Trevl eller Traad.

»Ja er det ikke magnifique!« sagde begge de skikkelige Embedsmænd. »Vil deres Majestæt see, hvilket Mønster, hvilke Farver!« og saa pegede de paa den tomme Væv, thi de troede, de andre vistnok kunde see Tøiet.

»Hvad for noget!« tænkte Keiseren, »jeg seer ingen Ting! det er jo forfærdeligt! er jeg dum? dner jeg ikke til at være Keiser? Det var det skrækkeligste, som kunde arrivere mig! »O det er meget smukt!« sagde Keiseren, »det har mit allerhøieste Bifald!« og han nikkede tilfreds og betragtede den tomme Væv; han vilde ikke sige, at han ingen Ting kunde see. Hele Følget, han havde med sig, saae og saae, men fik ikke mere ud af det, end alle de Andre, men de sagde ligesom Keiseren, »o det er meget smukt!« og de raadede ham at tage disse nye, prægtige Klæder paa første Gang, ved den store Procession, som forestod. »Det er magnifique! nysseligt, excellent!« gik det fra Mund til Mund, og man var allesammen saa inderligt fornøiede dermed.

5 den anden] Ministeren B. 19 hvilke] hvilken B+C, hvilke D. 22 eller] og C, eller D. 24 Geres] Deres C. 55 »meget smukt!« m. smukt AA?, meget smukt B. 55 tage disse nye, prægtige Klæder paa] tage i Klæder dette nye, prægtige Tøj B. 58 man var] de vare D.

Keiseren gav hver af Bedragerne et Ridderkors til at hænge i Knaphullet og Titel af Vævejunkere.

Hele Natten før den Formiddag Processionen skulde være, sad Bedragerne oppe og havde over sexten Lys tændte. Folk kunde see, de havde travit med at faae Keiserens nye Klæder 5 færdige. De lode, som de toge Tøjet af Væven, de klippede i Luften med store Saxe, de syede med Syenaal uden Traad og sagde tilsidst: »see nu er Klæderne færdige!«

Keiseren, med sine fornemste Cavalerer, kom selv derhen og begge Bedragerne løftede den ene Arm i Veiret ligesom om de 10 holdt noget og sagde: »see her er Beenklæderne! her er Kjolen! her Kappen!« og saaledes videre fort. »Det er saa let, som Spindelvæv! man skulde troe man havde ingen Ting paa Kroppen, men det er just Dyden ved det!«

»Ja!« sagde alle Cavalererne, men de kunde ingen Ting see, [59] for der var ikke noget.

»Vil nu deres keiserlige Majestæt allernaadigst behage at tage deres Klæder af!« sagde Bedragerne, »saa skal vi give dem de nye paa, herherne foran det store Speil!«

Keiseren lagde alle sine Klæder, og Bedragerne bare sig ad, 20 ligesom om de gæve ham hvert Stykke af de nye, der skulde være syede, og Keiseren vendte og dreiede sig for Speilet.

»Gud hvor de klæde godt! hvor de sidde deilig!« sagde de allesammen. »Hvilket Mønster! hvilke Farver! det er en kostbar Dragt!« — 25

»Uden for staae de med Thronhimen, som skal bæres over deres Majstæt i Processionen!« sagde Overceremonimesteren.

»Ja jeg er jo istand!« sagde Keiseren. »Sidder det ikke godt!« og saa vendte han sig nok engang for Speilet! for det skulde nu lade ligesom om han ret betragtede sin Stads. 30

Kammerherrerne, som skulde bære Slæbet, famlede med Hænderne han ad Gulvet, ligesom om de toge Slæbet op, de gik [60] og holdt i Luften, de turde ikke lade sig mærke med, at de ingenting kunde see.

Saa gik Keiseren i Processionen under den deilige Thron- 35 himmel og alle Mennesker paa Gaden og i Vinduerne sagde: »Gud hvor Keiserens nye Klæder ere mageløse! hvilket deiligt Slæb han har paa Kjolen! hvor den sidder velsignet!« Ingen

8 er] m, er' A, er A¹. 17 deres] Deres C. 18 deres... dem] Deres... Dem C. 22 syede, og] syede, og de toge ham om Livet og de ligesom bandt noget fast, det var Slæbet, og B. 23 de Klæde... de sidde] det klæder... det sidder B. 27 deres] Deres C - Processionen!« + mgf. A. 58 paa Kjolen! hvor den] AA¹, og Kjolen, hvor den nu, paa Kjolen! hvor det B.

vilde lade sig mærke med, at han intet saa, for saa havde han jo ikke dust i sit Embede, eller været meget dum. Ingen af Keiserens Klæder havde gjort saadan Lykke.

»Men han har jo ikke noget paa,« sagde et lille Barn. »Herre Gud, hør den Uskyldiges Røst,« sagde Faderen; og den ene hvidskede til den Anden, hvad Barnet sagde.

»Men han har jo ikke noget paa,« raabte tilsidst hele Folket. Det krøb i Keiseren, thi han syntes, de havde Ret, men han tænkte som saa: »nu maa jeg holde Processionen ud. Og Kammerherrerne gik og bar paa Slæbet, som der slet ikke var.

7 Men han] »Han har ikke noget paa, er der et lille Barn, der siger, han har ikke noget paa.« Han B. 8 Det] Og del. B. 9 Og] Og saa holdt han sig endnu stoltere, og B.

Manuskriptvarianterne til slutningen skal undtagelsesvis meddeles. Efter gjort saadan Lykke sidtes med: »Den Dreng maa jeg rigtig have paa hver Gang jeg gaar i Procession eller træder op i Folketsamling,« sagde Keiseren; og hele Byen talte om hans prægtige nye Klæder. Herunder streg og signatur. Den ny slutning lyder:

»Men han har jo ikke noget paa,« sagde et lille Barn.

»Herre Gud hør den Uskyldiges Røst,« sagde Faderen, og den ene hvidskede til den anden hvad Barnet sagde [rettet fra hvad der var sagt]. [Derefter skrevet og overstreget: synes jeg ikke det samme.] »Men [han mgl.] har jo ikke noget paa! raabte tilsidst hele Folk(!), det krøb i Keiseren, men han tænkte [som saa tilføjet over linien] nu maa jeg holde Processionen ud, og [ordet after streget] Kammerherrerne holdt paa Slæbet som [der tilføjet over linien] ikke var.

Heraf fremgår A ved tilføjelse af thi han syntes, de havde Ret (jf. det understregede synes jeg ikke det samme); men form B er den endelige redaktion, jf. de andre rettelser i B.